

Aan bed gekluisterd, maar dankzij Bednet toch in de klas

Kris De Ruysscher
pedagogisch begeleider VVKBaO

Cyriel is zeven jaar en zit in het eerste leerjaar als hij plots te horen krijgt dat hij leukemie heeft. Van de ene op de andere dag verandert zijn leven. De ziekte en de bijhorende zware therapie laten niet toe aan het gewone schoolleven deel te nemen. Dankzij de goede zorgen van zijn familie, van meester Jos en juffrouw Veerle, van zijn klasgenootjes en van de mensen van vzw Bednet kan hij toch deelnemen aan de klasactiviteiten.

Eind vorig schooljaar nodigden wij Cyriels mama Ilse Van Steelant, klasleerkracht Jos Cruyplandt, schooldirecteur Lucien Naudts, ICT-coördinator Geert Vandenhende, Bednetdirecteur Els Janssens, regionale Bednetbegeleider Eva Boedt en pedagogisch verantwoordelijke van Bednet Els Brijs uit om over hun ervaringen te vertellen. Het werd een warm en inspirerend gesprek.

Van de ene op de andere dag hoor je dat Cyriel aan leukemie lijdt. Hoe ga je daar mee om?

Ilse: Zulk nieuws overrompelt je natuurlijk en aanvankelijk valt alles stil. Tegelijk kan je niet bij de pakken blijven zitten. Gelukkig konden we meteen rekenen op de goede en warme opvang in het ziekenhuis. Via de informatie die we daar kregen, kwamen we met Bednet in contact.

Jos: Je schrikt je natuurlijk rot. Zulk nieuws raakt je ook als leerkracht tot in het diepste van je zijn. Op dat moment heb ik wel meteen voor mezelf beslist dat ik, daar waar ik kon, zoveel als mogelijk steun wou geven. Ik was ook bezorgd over hoe het nieuws bij de klasgenootjes van Cyriel zou aankomen.

Ilse: Je hebt dat goed opgevangen. De attenties die van jou en de kinderen zijn gekomen hebben ons en Cyriel heel veel deugd gedaan: de telefoonstafettes, de tekeningen, het fotoboek met de verjaardag, de bezorgdheid rond de eerste communie. Alles was erop gericht om Cyriel te blijven betrekken bij het klas- en schoolgebeuren. Voor een sociaal en leergierig kind als Cyriel betekent dat heel veel.

Lucien: Ik doe mijn hoed af voor het engagement van Jos en de andere collega's die bij de zorg voor Cyriel, zijn zus en zijn ouders betrokken zijn. Ik zie het als een deel van onze katholieke identiteit om solidair te zijn en alle beschikbare middelen in te zetten bij het verlenen van zorg.

Hoe verliep de opstart van de Bednetwerking?

Els J.: Via de gegevens in onze brochure kunnen ouders van langdurig zieke kinderen met ons contact opnemen. Onze eerste opdracht bestaat erin om alle betrokkenen - de ouders, de school, het ziekenhuis - te informeren over Bednet.

Els B.: Tijdens zo'n overleg gaan we na of Bednet voor dat kind de goede oplossing is. Dat lijkt misschien wat vreemd, maar een kind dat bijvoorbeeld al zo lang uit de klas is dat het een grote achterstand heeft opgelopen, kan niet altijd zomaar aansluiten bij de klasgroep die ondertussen veel verder staat.

Jos: Er komt toch wel wat bij kijken. Je moet de technische middelen leren kennen en je stelt je natuurlijk ook vragen met betrekking tot de privacy.

Lucien: Zo'n camera in de klas kan je het gevoel geven dat anderen over je schouders meekijken naar wat er in de les gebeurt. Dat geeft niet altijd zo'n comfortabel gevoel.

Eva: In de praktijk valt dat nogal mee. Je mag niet vergeten dat het kind thuis alles hoort via een headset. Alleen plaatjes kijken gaat voor een buitenstaander al gauw vervelen. Bovendien gebeurt er in het beeld niets dat het kind anders ook niet zou meemaken.

Jos: Dat er geen beelden uit de opnames kunnen worden opgeslagen, is toch een geruststelling.

Ilse: Bij de intake levert Bednet echt goed werk. Nadat Eva als regioverantwoordelijke bij ons was langs geweest, voelden wij ons echt goed geïnformeerd. Ook Cyriel was meteen voor de hele aanpak gewonnen.

Geert: Aanvankelijk was er hier op onze school een klein probleem met de internetverbinding omwille van interne beveiligingen op het netwerk. Die hebben we snel kunnen verhelpen. Is er toch een probleem, dan is er nog altijd ondersteuning via de helpdesk van Bednet.

Ilse: We mogen niet vergeten dat het hier echt gaat om 'school maken' voor kinderen die door een moeilijke periode in hun leven gaan.

De leerlingen scannen en printen dat het een lieve lust is en genieten van de virtuele aanwezigheid van Cyriel.

Welke leeransen biedt deze situatie voor Cyriel en de klasgenootjes?

Ilse: Voor Cyriel is het fantastisch dat hij de les kan volgen zoals hij die anders ook zou meemaken. Hij kan bijvoorbeeld antwoorden, zijn vinger opsteken, vragen stellen, de werkblaadjes invullen en liedjes leren.

Els B.: Continuïteit is belangrijk. Voor het kind thuis gelden tijdens een Bednetsessie trouwens dezelfde afspraken als voor de kinderen in de klas. Als het les is, is het les. Dat betekent bijvoorbeeld geen speelgoed in de buurt. Ook snoepen en dergelijke zijn uitgesloten. Aan de ouders vragen we met aandring om de Bednet-infrastructuur op een rustige plaats in huis te installeren, ver weg van allerlei storende achtergrondgeluiden.

Geert: Door de aanwezigheid van al die apparatuur in hun onmiddellijke omgeving ontwikkelen zowel Cyriel als de kinderen in de klas al doende heel wat ICT-vaardigheden zoals scannen, online telefoneren, fotograferen en filmen.

Jos: Ik leerde zelfs chatten en msn'en!

Lucien: Ook de andere leerkrachten zijn geïnteresseerd in wat er bij Jos in de klas gebeurt. Nu ze weten hoe het procedé in elkaar zit, is de drempel om er ooit zelf aan mee te werken zeker lager.

Eva: Dat is niet onbelangrijk. Als de leraar het niet ziet zitten, komen we nergens.

Jos: Ik ben, denk ik, een doorsnee computergebruiker. Tot hiertoe kreeg ik niet te maken met onoverkomelijke problemen. Dat ik op Geert, onze ICT-coördinator, kan terugvallen en op de mensen van de Bednet-helpdesk is ook een hele geruststelling.

Ilse: De software is gemakkelijk te gebruiken. Op het scherm staan slechts een beperkt aantal pictogrammen die voor zichzelf spreken. Dat zorgt voor een hoge gebruiksvriendelijkheid.

Lucien: De ziekte van Cyriel biedt ook kansen om zorgzaam met elkaar te leren omgaan. Op het vlak van hun relationele ontwikkeling kan dat de kinderen uit het eerste leerjaar alleen maar ten goede komen. Ze leren zich inleven in de situatie van een zieke vriend en ervaren hoe ze met kleine dingen veel voor anderen kunnen betekenen. Ik vermoed zelfs dat ze dat hun hele leven zullen meedragen.

Ilse: Wees daar maar zeker van. Ik zie hoe Cyriel helemaal open bloeit als hij via de webcam contact kan leggen met de klasgenootjes.

Jos: Soms vraag ik Cyriel of hij tijdens de speeltijd niet even wat wil praten met enkele vriendjes. Dat vrijmoedige sociale contact vind ik ook erg belangrijk. Dat ze daardoor ook de vele mogelijkheden van ICT en media leren kennen en gebruiken is meegenomen. Wil Cyriel liever eens echt ravotten, dan mag hij dat natuurlijk ook doen. Ook voor hem is het dan speeltijd.

Ilse: Dankzij de wekelijkse planning die Jos via e-mail doorstuurt en het regelmatige overleg dat we hebben kunnen we het onderwijs aan huis door juf Veerle en de Bednet-lessen mooi op elkaar afstemmen. Daardoor kan juf Veerle ook leuke dingen doen met Cyriel. Zo knutselde Veerle samen met Cyriel aan het cadeautje voor Vaderdag.

Jos: De kinderen in de klas kijken echt uit naar de momenten dat Cyriel online is. In het begin bediende ik de apparatuur zelf. Nu doen de kinderen dat. Ze scannen en printen dat het een lieve lust is en genieten van de virtuele aanwezigheid van Cyriel in de klas.

Eva: Het gevoel hebben dat je ook echt voor iemand anders kan zorgen, is erg belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Ze leren verantwoordelijkheid nemen. De kinderen in de klas van Jos krijgen daartoe nu alle kansen.

Door regelmatig overleg kunnen we het onderwijs aan huis en de Bednet-lessen mooi op elkaar afstemmen.

Geert: Er waren zelfs plannen om Cyriel zijn eerste communie te laten meevieren via Bednet. Gelukkig was dat niet nodig en kon Cyriel de viering live meemaken, maar we waren er wel op voorzien.

Ilse: Van die feestdag heeft hij echt met volle teugen genoten, hoor! Uiteindelijk gaat er niets boven gezond en wel tussen de andere kinderen te zitten om te vieren en te spelen.

Bij deze Bednetwerking zijn veel mensen betrokken. Stelt dat geen hoge eisen aan hun onderlinge samenwerking?

Els J.: Absoluut. We kiezen er bewust voor om met regionale medewerkers te werken. Dat maakt het mogelijk om dicht bij het gezin en de school te werken. Onze begeleiders zijn als het ware brugfiguren die ook aandacht hebben voor regionale netwerking.

Els B.: Bednet doet meer dan de techniek leveren. We doen ook aan begeleiding van het getroffen kind, zijn gezin en de school.

Lucien: Deze ondersteuning zou een recht moeten zijn voor elk langdurig ziek kind.

Els J.: Dat is het voorlopig nog niet. Wij dromen van een structurele verankering met overheidssteun. Maar of die er ooit komt? We willen echt zoveel mogelijk zieke kinderen en jongeren helpen.

Bednet doet meer dan de techniek leveren. Ze doet ook aan begeleiding van het kind, zijn gezin en de school.

Ilse: Wij hadden het niet beter kunnen treffen. Wat ons betreft, loopt de samenwerking prima.

Els J.: We stellen ook vast dat we met ons aanbod echt gezinnen uit alle lagen van de bevolking bereiken. Dat vinden we heel belangrijk. Sociale ongelijkheid mag hier namelijk niet spelen.

Welke groeikansen zien jullie nog voor de Bednet-werking?

Els B.: Het nog mobieler maken van de installaties is echt een must. Zeker in middelbare scholen, waarbij leerlingengroepen vaak van leslokaal veranderen, zou een vlottere verplaatsbaarheid van de media-infrastructuur de werking ten goede komen.

Els J.: Dat vraagt natuurlijk aangepaste apparatuur en dus ook nieuwe investeringen.

Jos: Van de mogelijkheden die we vandaag durfden we tien jaar geleden alleen maar dromen. Mochten de wachttijden voor nieuwe kinderen kleiner worden of zelfs helemaal verdwijnen, dan zou dat al veel betekenen.

Welke adviezen geven jullie aan leerkrachten die ooit de vraag krijgen om Bednet ook in hun klas te organiseren?

Lucien: Zeker doen! Ik zie geen enkele reden om er niet aan mee te doen. De middelen zijn er, het is gemakkelijk te leren en bovenal: alle kinderen worden er beter van.

De specifieke situatie levert heel wat kansen tot krachtig leren!

Ilse: Ik wens ieder ziek kind een leerkracht als meester Jos toe die dit met zoveel welwillende inzet opvolgt. Cyriel heeft het op dat punt erg goed getroffen. Ook juffrouw Katleen van de tweede klas engageert zich helemaal om de continuïteit van de Bednet-werking te realiseren. Dat garandeert een vlekkeloze doorstroming. Daar zijn wij als ouders erg dankbaar om.

Jos: Ik zou het zo opnieuw doen. Ik denk zelfs dat ik deze virtuele leerweg wat zal missen volgend schooljaar. Bovendien voel ik me door de omgang met de techniek en de materialen ook zelf competent op ICT-vlak.

Els B.: Met de ondersteuning die we bieden is werken met Bednet een haalbare kaart voor iedereen. Dat hebben we in de afgelopen drie jaar wel geleerd. Toch moet een leerkracht ook kunnen beslissen om er niet aan mee te doen. Het vraagt uiteindelijk toch ook nogal wat inzet.

Jos: Dat klopt, maar ik zie het toch ook een beetje als van de nood een deugd maken. In zekere zin biedt de specifieke situatie heel wat kansen tot krachtig leren en dat niet alleen op het vlak van leergebied specifieke inhoud, maar ook op relationeel vlak.

Vijf tips van meester Cruyplandt:

Een telefoonstafette

Elke dag krijgt een kind uit de klas een telefoonkaart mee met daarop de opdracht om vóór 19 uur naar de zieke te telefoneren. De dag nadien brengt de beller in de klas verslag uit over het voorbije telefoongesprek. Door de telefoonkaart door te geven, wordt telkens een nieuwe beller aangeduid. Iedere klasgenoot van de zieke komt aan de beurt.

Een fotowensboek

Elk kind uit de klas formuleert een persoonlijke wens voor de zieke. Deze wordt geplakt naast een foto van de auteur. De bladen en de wensen worden gebundeld tot een boekje dat aan de zieke wordt bezorgd.

Een cadeautje

De kinderen maken via groepswork een aangepast cadeau voor de zieke. Bijvoorbeeld: een patchworkdekentje met een lapje stof van iedereen uit de klas of een memoryspel met foto's van de kinderen uit de klas of een videoboodschap. Belangrijk is dat het een cadeau is van de groep.

Een infomoment over de ziekte en de therapie voor de klas

In het geval van Cyriel kwam een verpleegster van het UZ langs die aan de hand van een projectie en het boekje *Chemokasper* de kinderen van het eerste leerjaar informeerde over leukemie en chemotherapie.

Creatief op bezoek

Op bezoek gaan bij ernstig zieke kinderen is niet altijd eenvoudig. Een blitsbezoekje tussendoor, of een virtueel bezoek via de webcam kunnen vaak al wonderen doen. In het geval van Cyriel werd er ook vaak via zijn oudere zus gecommuniceerd.

Hoe werkt Bednet?

Bednet zorgt ervoor dat een zieke leerling de les in de klas van thuis uit kan volgen. Via een laptop met randapparatuur (scanner, printer, webcam, digitaal fototoestel) ziet de zieke zijn klasgenoten en leerkracht in de virtuele klas. Hij kan communiceren met iedereen in de klas en kan via een belsignaal de aandacht van de leerkracht vragen. Hij kan zelfs zijn vinger opsteken en foto's nemen van het bordschema. Leerkracht en leerling kunnen via scannen en printen onderling toetsen, taken en documenten uitwisselen. Ook het uitwisselen van audiovisuele media is mogelijk. Alle technisch materiaal wordt van Bednet geleend. Voor het lesmateriaal zorgt de school of de leerling zelf.

Bedinfrastructuur bij Cyriel thuis

Hieronder zie je wat de leerling thuis op het scherm van zijn computer te zien krijgt:

1. Hierop ziet de zieke leerling zichzelf gezien door het oog van de webcam.
2. Hier verschijnen foto's van het bord in de klas (met mogelijkheid om in en uit te zoomen).
3. Hiermee kan de zieke zijn hand opsteken.
4. Dat is de virtuele boekenkast waarin de leerkracht en de klasgenootjes bijvoorbeeld beeldmateriaal kunnen stoppen.
5. Hiermee kan de zieke scannen en printen.
6. In de bank zitten een virtuele klasagenda en een huistakenmap.

In de klas ziet de leerkracht of de zieke leerling al dan niet is aangemeld. Op het scherm in de klas zien de klasgenoten de zieke leerling door het oog van diens webcam. Ze kunnen met hem praten en materiaal via scan uitwisselen.

MEER INFO

Meer info over Bednet vind je op www.bednet.be.